

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 REYKJAVÍK
Ísland

Reykjavík, 30. ágúst 2023
Tilvísun: 2023080319

Efni: Matsskyldufyrirspurn vegna uppbyggingar húsnæðis fyrir viðbragðsaðila

Vísað er til tölvubréfs Skipulagsstofnunar dags. 28. júní 2023 þar sem óskað er eftir að Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur (HER) gefi umsögn um mögulega matsskyldu uppbyggingar á húsnæði viðbragðsaðila á höfuðborgarsvæðinu. Í umsögninni skal koma fram eftir því sem við á, hvort umsagnaraðili telji að nægjanlega sé gerð grein fyrir framkvæmdinni, umhverfi hennar, umhverfisáhrifum, mótvægisáðgerðum og vöktun. Jafnframt hvort og þá hvaða atriði umsagnaraðili telur þurfa að skýra frekar og hvort þau kalli að hans mati á að framkvæmdin fari í umhverfismat að teknu tilliti til viðmiða í 2. viðauka laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana. Jafnframt skal í umsögn gera grein fyrir leyfum sem framkvæmdin er háð og eru á starfssviði umsagnaraðila. HER hefur farið yfir málið og gefur eftirfarandi umsögn.

Framkvæmdin sem slík er ekki háð leyfi HER nema ef rífa þarf byggingar á svæðinu er niðurrið skráningarskyld hjá stofnuninni.

HER telur almennt gerð vel grein fyrir framkvæmdinni og áhrifum hennar en saknar þess að ekki sé fjallað um möguleg áhrif hennar á loftgæði. Gert er ráð fyrir umtalsverðri umferðaraukningu á svæðinu vegna nýrrar viðbragðsmiðstöðvar og kemur það ekki bara til með að hafa áhrif á hljóðvist heldur einnig loftgæði. Að mati HER þarf að grípa til ráðstafanna til að draga úr ónæði fyrir vistmenn Kleppsspítala vegna sírena á viðbragðsbílum. HER telur að þessi atriði megi ávarpa í deiliskipulagsvinnu og telur ekki þörf á mati á umhverfisáhrifum á þessari framkvæmd.

Virðingarfyllt
f.h. Umhverfis- og samgöngusviðs Reykjavíkurborgar

Svava S. Steinarsdóttir
Verkefnastjóri

Umsögn

Vegagerðin 202305034 - Uppbygging á húsnæði fyrir viðbragðsaðila á höfuðborgarsvæðinu

Vegagerðinni hefur borist ósk frá Skipulagsstofnun um umsögn um ofangreinda framkvæmd. Í umsögninni skal koma fram eftir því sem við á, hvort umsagnaraðili telji að nægjanlega sé gerð grein fyrir framkvæmdinni, umhverfi hennar, umhverfisáhrifum, mótvægisáðgerðum og vöktun eftir því sem við á. Jafnframt hvort og þá hvaða atriði umsagnaraðili telur þurfa að skýra frekar og hvort þau kalli að hans mati á að framkvæmdin fari í umhverfismat að teknu tilliti til viðmiða í 2. viðauka laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana. Jafnframt skal í umsögn gera grein fyrir leyfum sem framkvæmdin er háð og eru á starfssviði umsagnaraðila.

Síða 1/2

1. Óvissa um útfærslu framkvæmda á frumdragastigi

Vegagerðin bendir á að mikil óvissa er um margar af þeim forsendum sem virðast lagðar til grundvallar lóðarvali fyrir viðbragðsaðila höfuðborgarsvæðisins. Sundabraut og gatnamót Bústaðavegar og Reykjanesbrautar eru verkefni á frumdragastigi þar sem verið er að skoða ýmsar útfærslur. Hvort mislægar lausnir verða ofan á eða hvort Sundabrá eða Sundagöng verða fyrir valinu liggur ekki fyrir á þessum tímamarki.

2. Fyrirhuguð hafnartenging

Ljóst er að fyrirhuguð hafnartenging gegnir mikilvægu hlutverki varðandi aðkomu að lóð viðbragðsaðila. Þessi tenging er háð útfærslu Sundabrautar og framtíðarþróun Sundahafnar. Kennisnið, plan- og hæðarlega hafnartengingarinnar liggja ekki fyrir en tryggja þarf pláss og samræmi á milli aðila. Vegagerðin minnir á að framkvæmdir innan veghelgunarsvæðis eru háðar leyfi Vegagerðarinnar.

Vegagerðin

3. Óvissa um tímalínur framkvæmda

Yfirstandandi uppfærsla samgöngusáttmála höfuðborgarsvæðisins mun varpa frekara ljósi á tímalínur framkvæmda sáttmálans. Tryggja þarf samræmi í framkvæmdatíma þannig að þeir innviðir sem liggja til grundvallar lóðarvalinu verði til staðar þegar húsnæði viðbragðsaðila höfuðborgarsvæðisins verður tekið í notkun.

4. Neyðarakstur

Í fyrirspurninni segir: „Framkvæmdin er háð því að búið sé að tryggja hnökralaust ferli bíla á Sæbraut til að tryggja forgangsakstur“. Jafnframt er sú krafa gerð að lögreglan komist á innan við 8 mínútum frá húsnæði viðbragðsaðila höfuðborgarsvæðisins að Alþingisreit.

Jafnvel þótt Sæbrautarstokkur verði tilbúinn og Sundabrá og mislægar tengingar hennar við Sæbraut verði ofan á er ekki tryggt að kröfur um hnökralaust flæði og skamman viðbragðstíma verði uppfylltar á öllum tímum sólarhrings.

5. Áhrif á umferð og samgöngur

Vegagerðin bendir á að 3.000 – 4.600 viðbótarferðir um Sæbraut á dag, eða 6-10% aukning miðað við núllkost, geta ekki talist óveruleg áhrif á umferð og samgöngur. Þá má ætla að 40 forgangsferðir um Sæbraut á meðaldegi hafi líka áhrif á umferð og samgöngur.

6. Niðurstaða

Hafa þarf áframhaldandi samráð við Vegagerðina varðandi útfærslu og tímalínur þeirra samgöngumannvirkja sem gegna lykilhlutverki í staðarvali fyrir lóð viðbragðsaðila á höfuðborgarsvæðinu.

Síða 2/2

Garðabær, 25. ágúst 2023

Helga Jóna Jónasdóttir, verkefnisstjóri Sundabrautar
Kristján Árni Kristjánsson, verkefnisstjóri á höfuðborgarsvæði Vegagerðarinnar

Umsögn RVKborgar vegna. Uppbygging á húsnæði viðbragðsaðila á höfuðborgarsvæðinu

Til : Þórdís Stella Erlingsdóttir <thordis.stella.erlingsdottir@skipulag.is>
Frá : Olga Guðrún B Sigfúsdóttir <Olga.Gudrun.B.Sigfusdottir@reykjavik.is>
CC : Björn Axelsson <bjorn.axelsson@reykjavik.is>;haraldur.sigurdsson <>;Harri Ormarsson <harri.ormarsson@reykjavik.is>
Heiti : Umsögn RVKborgar vegna. Uppbygging á húsnæði viðbragðsaðila á höfuðborgarsvæðinu
Málsnúmer : 202305034
Málsaðili : Ríkiseignir
Skráð dags : 16.08.2023 00:00:00
Höfundur : Olga Guðrún B Sigfúsdóttir <Olga.Gudrun.B.Sigfusdottir@reykjavik.is>
Viðhengi [image002.png](#)
[image001.png](#)

Sæl Þórdís.

Biðjumst velvirðingar á seinum viðbrögðum á umsagnarbeiðni ykkar, dags. 28.06.23. Ástæða þess er að flestir hlutaðhafandi voru í sumarleyfi þessar vikurnar.

Við teljum að uppbyggingin þurfi ekki að lúta formlegu umhverfismati enda gerð góð grein fyrir mögulegum umhverfisáhrifum í tilkynningunni og tækifæri til að kynna og fjalla nánar um þau við mótun nýs deiliskipulags fyrir svæðið.* Við gerum ekki formlegar athugasemdir við greiningu á umhverfisáhrifum VSÓ dags. maí 2023 enda ítarleg og vel unnin skýrsla. Viljum þó minna á að ekki er búið að lenda útfærslu gatnamóta Holtavegar og Sundabrautar en í greiningunni virðist vera gert ráð fyrir mislægu í báðum tilvikum, bls. 23. Útfærsla gatnakerfis og hönnun gatnamóta í grennd við svæðið þarf að taka mið af niðurstöðum um umhverfismat Sundabrautar og viðeigandi aðalskipulagsbreytingar. Einnig er rétt að minna á sjónarmið minja- og húsvendrar vegna þeirra húsbygginga sem eru fyrir á svæðinu. Uppbygging á svæðinu verður annars háð lögbundnu deiliskipulagsferli, með tilheyrandi umfjöllun um umhverfisáhrif og hefðbundnum framkvæmda- og byggingarleyfum, auk starfs- og rekstrarleyfa eftir því sem við á.

**Í gildi er deiliskipulag Sundahafnar frá 1975. Núverandi deiliskipulag verður fellt úr gildi og nýtt deiliskipulag kemur í þess stað fyrir svæðið.*

Kær kveðja,

Olga

**Olga
Guðrún
Sigfúsdóttir**

arkitekt FAÍ og
verkefnastjóri

Sími: 411-3068

Skipulagsfulltrúi

Umhverfis- og
skipulagssvið
Reykjavíkurborgar

Borgartúni 12–14

105 Reykjavík

Reglur um trúnað í
tölvupóstsamskiptum:
www.reykjavik.is/trunadur

Reglur um trúnað í tölvupóstsamskiptum: <http://www.reykjavik.is/trunadur>

Leiddu hugann að umhverfinu áður en þú prentar út þennan tölvupóst. Prentaðu á báðar hliðar í svarhvítu ef nauðsyn krefur.

Minjastofnun
Íslands

The Cultural
Heritage Agency
of Iceland

Minjavörður Reykjavíkur og
nágrennis

Suðurgata 39
101 Reykjavík

(354) 570 13 00

www.minjastofnun.is

Kennitala: 440113-0280

Henny Hafsteinsdóttir

Minjavörður Reykjavíkur og
nágr.
henny@minjastofnun.is

Skipulagsstofnun

Borgartúni 7 b
105 Reykjavík

Reykjavík, 8. ágúst 2023
MÍ202306-0170/ 6.07

Efni: Uppbygging á húsnæði viðbragðsaðila á höfuðborgarsvæðinu - matsskyldufyrirspurn

Minjastofnun Íslands hefur mótttekið tölvubréf Skipulagsstofnunar dags 28. júní sl. þar sem óskað er eftir umsögn stofnunarinnar um hvort ofangreind framkvæmd skuli háð mati á umhverfisáhrifum. Meðfylgjandi erindinu var greinargerð unnin af VSÓ ráðgjöf útgefin í maí 2023.

Framkvæmdasýslan – Ríkiseignir (FSRE) áformar uppbyggingu á húsnæði fyrir viðbragðsaðila á höfuðborgarsvæðinu þar sem allir viðbragðsaðilar verða sameinaðir á einum stað. Fyrirhugað framkvæmdasvæði er innan lóðar Kleppsspítala sem verður skipt í tvennt og á syðri hluta hennar stofnuð ný lóð fyrir starfsemi viðbragðsaðilanna. Á þeirri lóð eru skráðar fornleifar sem fyrirhugað er að raska og tvær byggingar, en ekki hefur verið tekin ákvörðun um hvort þær eigi að víkja.

Minjastofnun hefur áður veitt umsögn um skipulagslýsingu fyrir ofangreint svæði – *Kleppsgarðar skipulagslýsing*, dagsett 29. nóvember 2022 (sjá viðhengi). Eins og fram kemur í þeirri umsögn hefur skráning fornleifa, húsa og mannvirkja í samræmi við 16. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 farið fram og telst hún fullnægjandi fyrir afgreiðslu þessa skipulags. Í umsögninni kemur einnig fram til hvaða mótvægisáðgerða Minjastofnun fer fram á að gripið verði til vegna fyrirhugaðs rasks á fornleifum. Jafnframt að stofnunin tekur undir þau tilmæli sem fram koma í húsakönnuninni um vernd í gulum og rauðum flokki og hvetur til þess að Kleppsgarðar 2, (Víðihlíð) hús eftir Guðjón Samúelsson, verði varðveitt í sem upprunalegastri mynd og fái hlutverk innan deiliskipulagsins.

Athugasemdir og ábendingar stofnunarinnar við meðfylgjandi greinargerð:

Í kafla 7.2 um niðurrif húsa og byggingu nýs húsnæðis, kemur fram að í hönnunarferlinu verði efnt til samkeppni og að í því ferli verði ákveðið hvort húsin á lóðinni verði fjarlægð. Taldir eru upp ýmsir kostir og gallar við, annarsvegar að fjarlægja núverandi hús eða endurnýta þau. Þar segir t.a.m. „*Kosturinn við nýtt sérhannað húsnæði er að það hefur betri nýtingu í för með sér en sambland eldra húsnæðis og stækkunar.*“ Minjastofnun er ósammála þessari staðhæfingu. Hafa ber í huga að

arkitektar geta haft sérþekkingu á endurnýtingu eldri húsa og hvernig hægt sé að nýta þau í tengslum við nýtt húsnæði. Einnig segir í þessum kafla að: „Það sem hefur þó forgang er samanlagt notagildi fram yfir húsvernd.“ Hér er rétt að koma á framfæri að hús sem fyrir eru á skipulagssvæðum geta verið mikilvæg kennileiti, hluti af staðaranda og tenging við söguna og það sem fyrir var. Þau geta haft hátt menningar- og byggingarsögulegt gildi og því gæti verið kostur að halda þeim. Minjastofnun telur að í stað þess að láta *samanlagt notagildi* vega hærra en *húsvernd* ætti útgangspunkturinn að vera að leitast við að sameina þessa þætti, ekki síst m.t.t. loftslagsmála þar sem varðveisla eldri bygginga dregur úr úrgangsmýndun og kolefnislosun eins og réttilega kemur fram í kaflanum.

Í kafla 8.5 er fjallað um áhrif framkvæmda á fornleifar og byggingar á lóðinni. Kaflanum er skipt upp í eftirfarandi undirkafla:

Minjar á lóðinni:

Í þessum kafla er farið ágætlega yfir lagalega stöðu fornleifa skv. lögum nr. 80/2012 um menningarminjar og taldar eru upp þær fornleifar sem skráðar eru innan áhrifasvæðis framkvæmdanna. Hér mætti áréttta það sem fram kemur í fornleifaskráningunni að hluti af úttektarsvæðinu er innan túns gamla bæjarstæðis Klepps og þar eru fornleifar sem tilheyrðu gamla Kleppsbænum. Í kaflanum er farið yfir tillögur og ábendingar Borgarsögusafns um að æskilegt sé að halda í minjar sem tengjast þeim búskap sem áður var á þessu svæði og tilheyrði gamla býlinu Kleppi, tengja þær grænum svæðum setja upp merkingar. Einnig er vísað í umsögn Minjastofnunar dags 29. nóvember 2022 og taldar upp þær mótvægisáðgerðir sem stofnunin fer fram á ef raska þarf fornleifum. Í lok kaflans er tekið er fram að rask verði á fornleifum vegna fyrirhugaðra framkvæmda og að farið verði í þær rannsóknir sem Minjastofnun setur skilyrði um. Að lokum þarf að laga setningu í síðustu greinarskilum í lok kaflans, en hún hefur eitthvað skolast til.

Byggingar á lóðinni:

Í þessum kafla er byrjað á að fjalla um fyrirbyggjandi húsakönnun og hvernig mat á varveislugildi húsa og mannvirkja er unnið. Leiðréttta þarf upplýsingar um að hvorugt húsið á lóðinni falli undir ákvæði laga nr. 80/2012 um menningarminjar. Kleppsgarðar 2 (Víðihlíð) var byggt árið 1931 og er því umsagnarskylt. Eigendum húsa sem byggð voru 1940 eða fyrr sem hyggjast breyta þeim, flytja þau eða rífa er skylt að leita álits Minjastofnunar Íslands, sbr. 1. mgr. 30. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012.

Ekki er fjallað sérstaklega um Kleppsgarða 4, en farið er yfir sögu Kleppsgarða 2, ásamt ábendingum Borgarsögusafns um varðveislugildi hússins. Farið er yfir tillögur Borgarsögusafns um að húsið njóti verndar í gulum flokki (samstæður húsa og heildir)

og rauðum flokki (einstök hús, húsaðir og götumyndir) ásamt rökstuðningi þess. Hér er rétt að benda á að báðar byggingarnar eru reistar sem hluti af Kleppsspítala, sem reistur var eftir að samþykkt voru lög um á alþingi um stofnun geðveikrahælis árið 1905. Nýjar byggingar, viðbyggingar og álmur hafa bæst við á liðnum árum og eru umræddar byggingar hluti af þeirri þróun og hafa því gildi sem hluti af heild húsa sem tilheyra sögu Kleppsspítala. Í húsakönnuninni segir m.a. um Víðihlið: „Jafnframt er húsið er vitnisburður um þann búrekstur sem tengdist spítalastarfseminni og telja má að það hafi nokkuð fágætisgildi sem eitt af fáu varðveittum húsi húsum innan borgarmarkanna, en það ber enn form og svip slíks húss þrátt fyrir breytingar sem gerðara hafa verið á því vegna breyttrar notkunar. Húsið er þekkt sem sjúkradeild undir nafninu Víðihlið og er meðal annars vísað til þess sem slíks í þekktum söngtexta frá 8. áratug aldarinnar.“ Í lok kaflans er vísað til samkomulags sem náðst hefur milli ríkis og borgar um að: „fjósíð (Víðihlið) verði fjarlægt nema að vinningstillaga í hönnunarsamkeppni geri ráð fyrir að húsið tengist nýju mannvirki og sé metið m.a. út frá hagkvæmissjónarmiðum. Þá er vert að nefna að fjósíð á Hvanneyri er einnig teiknað af sama aðila.“ Minjastofnun er ekki kunnugt um ofangreint samkomulag og telur að með þessu sé þátttakendum í fyrirhugaðri hugmyndasamkeppni beint frá því að kanna til hlítar möguleika og kosti þess að endurnýta núverandi hús, því auðvelt sé að fá leyfi til að fjarlægja það – að leyfð liggi jafnvel fyrir nú þegar. Stofnunin getur ekki séð hvers vegna vert sé að nefna að fjósíð á Hvanneyri sé teiknað af sama aðila og leggur til að þær upplýsingar séu fjarlægðar.

Áhrif á fornleifar:

Í þessum kafla eru dregnar fram niðurstöður sem segja m.a. að fyrirhugaðar framkvæmdir hafi neikvæð áhrif á fornleifar og að ekki hafi verið tekin ákvörðun um hvort eigi að rífa húsin á lóðinni sem verður tekin í hönnunarferlinu.

Í kafla 9.1 um leyfi sem framkvæmdin er háð þarf að bæta við að einnig þurfi að leita álits Minjastofnunar vegna Kleppsgarða 2.

Í kafla 10 um niðurstöðu mats kemur m.a. fram að skv. mati FSRE verður ekki hægt að komast hjá því að raska fornleifum og leitast verður eftir leyfi Minjastofnunar áður en þeim verður raskað. Ákvörðun verður tekin í hönnunarferlinu hvort eigi að fjarlægja hús sem staðsett eru á lóðinni.

Minjastofnun Íslands telur að upplýsingar um fornleifar, hús og mannvirki á lóðinni séu fullnægjandi og gerir ekki frekari athugasemdir/ábendingar við gögn málsins en þær sem koma fram hér

að ofan. Leita þarf álits Minjastofnunar vegna Kleppsgarða 2 sem var byggt árið 1931 og er því umsagnarskylt, sbr. 1. mgr. 30. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012. Stofnunin telur jafnframt að ofangreind framkvæmd skuli ekki háð mati á umhverfisáhrifum. Umsögn stofnunarinnar dags 29. nóvember 2022 fylgir hér með, þar sem nánar er fjallað um mótvægisáðgerðir vegna fyrirhugaðs rasks á fornleifum. Bent skal á 2. mgr. 24. gr. laga um menningarminjar sem hljóðar svo: Ef fornminjar sem áður voru ókunnar finnast við framkvæmd verks skal sá sem fyrir því stendur stöðva framkvæmd án tafar. Skal Minjastofnun Íslands láta framkvæma vettvangskönnun umsvifalaust svo skera megi úr um eðli og umfang fundarins. Stofnuninni er skylt að ákveða svo fljótt sem auðið er hvort verki megi fram halda og með hvaða skilmálum. Óheimilt er að halda framkvæmdum áfram nema með skriflegu leyfi Minjastofnunar Íslands.

Virðingarfyllt,

Henny Hafsteinsdóttir
minjavörður Reykjavíkur og nágr.

Pétur H. Ármannsson
sviðsstjóri umhverfis og skipulags

Afrit sent:

Skipulagsstofnun (skipulag@skipulag.is)

Þórdís Ella Erlingsdóttir (thordis.stella.erlingsdottir@skipulag.is)

Viðhengi:

Umsögn Minjastofnunar: Kleppsgarðar – skipulagslýsing, dagsett 29. nóvember 2022

Vakin er athygli á því að skv. 51 gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 eru ákvarðanir Minjastofnunar Íslands skv. 20., 23., 24., 28., 42. og 43 gr. sömu laga endanlegar á stjórnslustigi og ekki kæránlegar til æðra stjórnvalds.

Jafnframt er vakin athygli á því að skv. 21. gr. stjórnslulaga nr. 37/1993 getur aðili máls óskað eftir skriflegum rökstuðningi stjórnvalds fyrir ákvörðun hafi slíkur rökstuðningur ekki fylgt ákvörðuninni þegar hún var tilkynnt. Beiðni um rökstuðning fyrir ákvörðun skal bera fram innan 14 daga frá því að aðila var tilkynnt ákvörðunin og skal stjórnvald svara henni innan 14 daga frá því hún barst.

Minjastofnun
Íslands

The Cultural
Heritage Agency
of Iceland

Rannsóknar- og
miðlunarsvið

Suðurgata 39
101 Reykjavík

(354) 570 13 00

www.minjastofnun.is

Kennitala: 440113-0280

**Inga Sóley
Kristjónudóttir**

ingasoley@minjastofnun.is

Skipulagsfulltrúi
Umhverfis- og skipulagssvið Reykjavíkurborgar
Borgartún 12-14
105 Reykjavík

Reykjavík, 29. nóvember 2022
MÍ202209-0071/ 6.09 / I.S.K.

Efni: Kleppsgarðar – skipulagslýsing

Með tölvupósti dagsettum 22. september óskaði Þuríður Guðmundsdóttir, skrifstofulltrúi Umhverfis- og skipulagssviðs Reykjavíkurborgar, eftir áliti Minjastofnunar Íslands varðandi skipulagslýsingu fyrir nýtt deiliskipulag Kleppsgarða. Fyrirhugað er að reisa byggingu eða byggingar sem samanlagt telja 26.000-30.000 m² fyrir viðbragðsaðila á höfuðborgarsvæðinu.

Fornleifar voru skráðar á svæðinu árið 2012 af Borgarsögusafni Reykjavíkur (*Byggðakönnun borgarhluti 4 – Laugardalur, skýrsla 162*). Borgarsögusafn Reykjavíkur vinnur nú að uppfærslu þeirrar skráningar og hefur fyrirhugaður skipulagsreitur verið skráður samkvæmt reglum um skráningu jarðfastra menningarminja vegna skipulags og framkvæmda nr. 620/2019 (*Kleppsgarðar -M36 Fornleifaskráning*). Þá hefur Borgarsögusafn gert húsakönnun (*Kleppsgarðar – M36 Húsakönnun*) fyrir svæðið. Fullnægja fornleifaskráning og húsaskráning þær kröfur sem gerðar eru til skráningar sbr. 16. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012.

Á reitnum er að finna einu sjáanlegu minjarnar sem eftir eru af býlinu Kleppi en bæjarstæðið sjálft er komið undir landfyllingu athafnasvæðis Samskipa og Eimskipa og hús Holtagarða 8. Þegar Kleppsspítali var byggður um 1906 tók hann við búskapnum af Kleppsbýlinu og tengjast minjarnar því einnig rekstri spítalans. Alls eru skráðar sex friðaðar fornleifar innan deiliskipulagssvæðis þar af þrjár enn sjánlegar, túngarður Klepps (231-6), rétt eða gerði (231-64) og yngri túngarður (231-65). Horfnar fornleifar eru hús (231-26), tóft (231-32) og gamli Kleppsvegurinn (231-66). Þrátt fyrir að þessar minjar sjáist ekki lengur á yfirborði gætu ummerki um þær leynst undir grassverði. Þá er ein skotgröf (231-63) á svæðinu og flokkast hún sem herminjar en er ekki friðuð.

Æskilegt er að reynt sé að raska minjunum sem minnst t.d. með því að hanna græn svæði i kringum þær. Ef raska þarf minjum vegna framkvæmda þarf að fá fornleifafræðing til að taka könnunarskurði i gegnum túngarða (231-6 og 231-6) og rétt (231-64) til að kanna aldur

og eðli þeirra. Þá þarf að taka könnunarskurði þar sem hús (231-26) og tóft (231-32) voru til að kanna hvort ummerki séu að finna undir yfirborði. Ekki eru gerðar kröfur um frekari mótvægisáðgerðir vegna gamla Kleppsvegarins (231-66). Hluti skipulagsreitsins er innan túns gamla bæjarstæðis Klepps. Oft er að finna eldri minjar í gömlum tünnum og þarf því að taka könnunarskurði í túninu til að kanna hvort fornleifar leynist undir sverði. Komi minjar í ljós getur verið þörf á frekari rannsóknum og tekur Minjastofnun ákvörðun um slíkt útfrá niðurstöðum könnunarskurða.

Tvö stakstæð hús eru á skipulagsreitnum, Kleppsgarðar 2 og 4. Kleppsgarðar 2 var byggt árið 1931 eftir teikningu Guðjóns Samúelssonar húsameistara ríkisins en hann teiknaði einnig nýja spítalabyggingu Klepps og læknisbústað. Húsið var byggt sem fjós og hlaða fyrir Kleppsspítala og var seinna notað undir sjúkrastofur. Það er því hluti af þeirri húsaheild sem myndar Kleppsspítala og er menningarsögulegt gildi þess hátt. Húsið varpar ljósi á byggingarsögu spítalans og þróun hans auk þess sem það er vitnisburður um búrekstur sem tengist starfsemi. Í húsakönnun Borgarsögusafns kemur fram að telja megi að húsið hafi fágætisgildi sem eitt af fáum varðveittum útihúsum innan borgarmarka sem enn ber form og svip slíks húss. Þá er í húsakönnun mælt til þess að tekið verði tillit til hússins í nýju skipulagi reitsins og að það fái að standa áfram sem hluti af sögulegu samhengi svæðisins og varðveisluverðri heild bygginga Kleppsspítala. Minjastofnun tekur undir þau tilmæli sem fram koma í húsakönnun og hvetur til þess að húsið sé varðveitt í sem upprunalegstri mynd og fengið hlutverk innan fyrirhugaðs deiliskipulags.

Kleppsgarðar 4 er stálgrindarhús byggt árið 1992. Húsið hefur lágt varðveislugildi. Minjastofnun gerir engar athugasemdir við húsið.

Fornleifaskráning og húsakönnun eru til fyrir skipulagsreitinn og fullnægja kröfum Minjastofnunar. Ef raska þarf fornleifum þarf fornleifafræðingur að gera könnunarskurði til að kanna aldur og eðli þeirra og hvort ummerki séu um horfnar minjar undir yfirborði. Þá þarf að taka könnunarskurði í tún gamla bæjarstæðis Klepps ef fara á í jarðrask á svæðinu. Tekin er ákvörðun um hvort frekari mótvægisáðgerða er þörf útfrá niðurstöðum könnunarskurða. Húsið Kleppsgarðar 2 hefur hátt menningarsögulegt gildi og er hluti af varðveisluverðri byggingarheild Kleppsspítala. Hvetur Minjastofnun

til þess að húsið sé varðveitt í sem upprunalegstri mynd og fengið nýtt hlutverk í deiliskipulagi.

Rétt er að vekja athygli á 2. mgr. 24. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 en þar segir: „Ef fornminjar sem áður voru ókunnar finnast við framkvæmd verks skal sá sem fyrir því stendur stöðva framkvæmd án tafar. Skal Minjastofnun Íslands láta framkvæma vettvangskönnun umsvifalaust svo skera megi úr um eðli og umfang fundarins. Stofnuninni er skylt að ákveða svo fljótt sem auðið er hvort verki megi fram halda og með hvaða skilmálum. Óheimilt er að halda framkvæmdum áfram nema með skriflegu leyfi Minjastofnunar Íslands.“

Virðingarfyllst,
f.h. Minjastofnunar Íslands

Inga Sóley Kristjónudóttir
Verkefnastjóri

Skipulagsstofnun
Þórdís Stella Erlingsdóttir
Borgartún 7b
105 Reykjavík

Reykjavík, 20. júlí 2023
UST202306-443/B.S.
10.05.00

Efni: Uppbygging á húsnæði viðbragðsaðila á höfuðborgarsvæðinu. Umsögn

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar dags. 28. júní sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um hvort og á hvaða forsendum ofangreind framkvæmd skuli háð mati á umhverfisáhrifum.

Framkvæmdalýsing

Framkvæmdasýslan - Ríkiseignir (FSRE) áformar uppbyggingu húsnæðis fyrir viðbragðsaðila á höfuðborgarsvæðinu á 30.000 m² lóð innan lóðar Kleppsspítala. Húsnæðið á að þjóna sem höfuðstöðvar þeirra, en nú eru þær dreifðar um höfuðborgarsvæðið. Húsnæðið á því að hýsa Ríkislögreglustjóra, lögreglustjórán á höfuðborgarsvæðinu, Landhelgisgæsluna, Tollgæsluna, Neyðarlínuna, yfirstjórn Slökkviliðs höfuðborgarsvæðisins og Slysavarnarfélagið Landsbjörgu.

Græn svæði

Umhverfis Kleppsspítala er stórt grænt og velgróið svæði, en gegnið hefur verið nokkuð á óbyggð og lítið byggð svæði í Reykjavík undanfarið. Velgróin svæði líkt og þarna gætu vel orðið útivistarsvæði í framtíðinni en sýnt hefur verið að gróin útivistarsvæði hafa verulegt gildi þegar að lífsgæðum í þéttbýli kemur.

Valkostir

Í matskyldufyrirspurninni er því líst hvernig val á staðsetningu fór fram en í valkostagreiningunni eru svo einungis tekinn fyrir aðalvalkosturinn sem var valin og núllkostur. Í ljósi þess að sjá valkostur sem valinn var sem aðalvalkostur er grænt, lítið byggð svæði hefði einnig mátt meta valkost sem væri á þegar röskuðu svæði eða á endurhönnunarreitum sem eru margir við Sæbrautina og í Ártúnsbrekku.

Niðurstaða

Þrátt fyrir ofantalið þá metur Umhverfisstofnun það sem svo að framkvæmdin sé ekki líkleg til að valda umtalsverðum umhverfisáhrifum og því sé framkvæmdin ekki háð mati á umhverfisáhrifum.

Virðingarfyllt

Rakel Sæmundsdóttir,
sérfræðingur

Axel Benediktsson,
sérfræðingur